

Gunnar Sandfeld: *Fra Røjels Bom til Holte Midtpunkt*, (Historisk topografisk Selskab for Søllerød kommune, 1984). 239 s. ill., 125 kr.

Det er terrænet mellem Vejle Sø og Søllerød Sø og dets historie om udviklingen fra et landligt område til en moderne forstad til København, der er bogens emne. Ændringerne er foregået langsomt med kongevejen til Hille-rød og senere nordbanen som stederne, hvorfra bebyggelsen voksede frem. Det er denne omvæltning fra det idyllisk bortgemte til stedets inddragen i et Storkøbenhavn, der har fængslet forfatteren, som først begynder sin skildring med tilstanden ca. 1800 og derefter beretter om selv de små begivenheder i væksten af bysamfundet, så det bliver en lokalhistorie, som måske i øjeblikket ikke kan vække læserens store interesse, hvis han ikke bor i Søllerød kommune, men vil blive højere vurderet i fremtiden med sine mange positive oplysninger, når Nordsjællands nyere historie skal samles. Bogen har talrige illustrationer, der er med til at vise, hvorledes bebyggelsen voksede frem og efterhånden ændrede sig; mange af dem er hentet fra prospektkort og fremhæver dermed, at der i dem foreligger en kilde, hvis værdi ikke må underkendes.

Helge Søgaard

Peter Michelsen: *Rejsegilde i Danmark*. (Nationalmuseet, 1983) 166 s. Ill.

Dansk Folkemuseum indsamler ikke alene genstande fra den nærmere og fjernere fortid, men også beretninger om folkelivets skikke i videre forstand, ikke alene for at belyse baggrunden for den måde, tingene blev brugt på, men også fordi skikkene i sig selv er værdi-

fulde minder om et fortidsliv, der er udsat for snart at forsvinde. Ved spørgelister og på anden måde er der indsamlet et stort materiale, hvis værdi fremtiden forhåbentlig vil skønne på. En af disse endnu levende skikke er rejsegildet, hvis historie er behandlet af overinspektør P.M. Michelsen. Dets optræden kan følges tilbage til 1543, men er måske ældre. Beretningen er dog samlet om det, der har kunnet fremskaffes fra nutiden af oplysninger og fotografier.

Rejsegilde efterlader ikke genstande, som kan gemmes for i fremtiden at fortælle om denne skik, så det er de mundtlige og skriftlige meddelelser, der fylder bogens blade, og det er ganske enestående, at en tømrermester i Århus har ladet udføre en stang af jern, som indgik i dekorationen ved de rejsegilder, han var med til at forestå. Selv om de nutidsberetninger, bogen bygger på, tilsyneladende er pålidelige, underkaster Peter Michelsen dem en nøje kritik, og dette kapitel rækker ud over bogens emne, fordi det har gyldighed for alle undersøgelser, der hviler på meddelelser fra andre. For at der kan svares rigtigt, må spørgsmålet formes rigtigt, og alle slags misforståelser kan alligevel fremkomme. Peter Michelsens bog har derfor ved sin metode betydning for andre end dem, der dyrker rejsegildets historie.

Helge Søgaard

Poul Halkjær Kristensen: *Danske tilmærker* ved Holger Rasmussen (Nyt Nordisk Forlag, 1983) 119 s. Ill.

Ved slutningen af det forrige århundrede begyndte man at samle stempler fra de danske guldsmede. Det var den nødvendige forudsætning for at forstå den enkelte mesters evne og kunstneri-